

København den 24. juni 2022

Høringsvar vedrørende forslag til Barnets Lov

LOS – Landsorganisationen for sociale tilbud takker for muligheden for at afgive høringssvar på forslag til Barnets Lov. LOS ønsker ligeledes at anerkende, at man inden høringen forlængede involveringsprocessen af et så omfattende arbejde med en ny og central hovedlov på socialområdet, om end det må bemærkes, at den endelige høringsfrist har været kort til et så omfattende lovkompleks.

1. Generelle bemærkninger

LOS finder det positivt, at man med loven ønsker at stadfæste et tidssvarende børnesyn, styrke barnets rettigheder og perspektiv samt skabe stabilitet for barnet. Samtidig finder LOS det positivt, at man med loven tager tiltag til afbureaukratisering og skaber rum for mere individuelle forløb for det enkelte barn. Det er LOS' håb, at dette også kan være med til at skabe smidighed i samarbejdet mellem private tilbud til barnet/den unge og kommuner. Særligt da loven ligeledes lægger op til, at forløb for det enkelte barn og den enkelte familie i højere grad skal kunne tilrettelægges individuelt og med afsæt i barnets og familiens behov frem for på baggrund af stramme proceskrav.

Det bemærkes, at man med loven samlet set ønsker at øge barnets og den unges rettigheder og muligheder for indflydelse på egen sag. Af lovforslaget fremgår en række tiltag, der skal understøtte dette, men det må generelt bemærkes, at det kræver stor omhyggelighed at sikre, at et barn på 10 år med partsstatus ikke gives et ansvar og sættes i loyalitetskonflikter, der for barnet vil være urimelige og skade barnets trivsel. Det bemærkes herudover, at en uvildig bisidder, som foreslået i § 6, kan være af afgørende betydning for barnet, da en bisidder kan være en stabil relation gennem et for barnet ustabil forløb. Der lægges i bemærkningerne op til, at bisidderen skal være mindst 15 år, men at barnet derudover selv kan vælge bisidder. Det bemærkes hertil, at kommunen bør have en opmærksomhed på, om bisidder og barn har en relation, der gør, at barnets interesser ikke varetages, eller at barnets stemme ikke kommer til orde. Også her anbefales det, at bisidderen er uvildig og har en faglighed ift. at kunne støtte barnets på bedste vis.

Det er derudover overordnet set værd at bemærke, at en ændret sprogbrug ikke alene kan skabe bedre børneliv. Det er derfor nødvendigt vedvarende at arbejde med børns rettigheder, kultur, kvalitet af sociale støttende indsatser og tilbud – samt tilføre ressourcer hertil – for at sikre, at børn og familier reelt vil kunne mærke en kvalitativ forandring, og for at sikre, at samarbejdspartnere omkring børn og unge ikke ekskluderes pga. for store sagsbunker hos den enkelte sagsbehandler. Det anbefales derfor, at Barnets Lov evalueres, ligesom det anbefales, at der allerede fra lovens ikrafttræden tilknyttes forskning, der kan tilvejebringe viden om, hvordan såvel indsatser som processer i Barnets Lov understøtter positiv trivsel og udvikling hos børn og unge. Dette ligeledes for at etablere viden om behovet for udvikling af nye indsatser.

2. Bemærkninger til konkrete forslag

LOS har en række bemærkninger til konkrete forslag i lovforslaget.

2.1. Kapitel 4

Hvis intentionerne i Barnets lov skal udledes, er visitationen til hjælp og støtte afgørende for, at barnet oplever et børnevenligt system, der støtter op om barnets perspektiv. Det stiller store krav til fagligheden i visitationen og til samarbejdet med de sociale tilbud, der skal hjælpe barnet. Det stiller samtidig store krav til, at kommunerne prioriterer forebyggelse og igangsættelse af hurtige indsatser i forbindelse med afklaring. Og det fordrer ikke mindst, at visitationen er båret af faglighed frem for kortsigtede økonomiske incitamenter. Det anbefales derfor, at der tilføres ressourcer til, at kommunerne kan opnormere antallet af sagsbehandlere, ligesom det vil kræve en opnormering i de sociale tilbud, børn og unge visiteres til.

Det er glædeligt, at man i § 37 og § 41 åbner mulighed for, at børn kan modtage såvel støttende indsatser som autoriseret psykologbehandling uden samtykke fra forældremyndighedsindehavere. Det vil sikre flere børn den rette hjælp. Det er dog vigtigt at bemærke, at muligheden for støttende indsatser og psykologbehandling ikke alene bør omfatte børn i misbrugsfamilier, der er nævnt som eksempler i bemærkningerne, men ligeledes børn udsat for vold og andre former for overgreb eller omsorgssvigt i hjemmet, ligesom det bemærkes, at denne ret på tilsvarende vis som barnets partsstatus bør gælde fra barnets 10. år. Dette vil ligeledes sikre en sammenhæng med forslag om psykologbehandling til børn udsat for vold i handleplan mod vold i nære relationer som fremlagt den 23. juni 2022.

2.2. Kapitel 5

Det fremgår af § 43, stk. 4, at Børne og ungehjem efter § 43 kan oprettes og drives af kommuner, regioner, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at her alene er tale om sproglige ændringer, og at gældende ret videreføres, og det må derfor antages, at man også fremadrettet vil kunne organisere børne- og ungehjem under en vifte af forskellige selskabsformer. Dette fremgår dog ikke af bemærkningerne, der alene nævner selvejende institutioner. Det må antages, at dette er en fejl i sammenskrivningen af servicelovens § 66 stk. 6 og 7. Hvis dette ikke er tilfældet men hensigten derimod er, at børne- og ungehjem organiseret under andre selskabsformer end selvejende institutioner ikke længere vil kunne godkendes, vil det være et voldsomt indgreb i hele den sektor, der arbejder med børn og unge i døgntilbud. Det vil være dybt problematisk for de børn og unge, der i dag bor på de eksisterende opholdssteder og døgninstitutioner, der er organiseret under andre virksomhedsformer end selvejende institutioner, og som er godkendt af socialtilsynet. Konsekvensen vil for de børn og unge være afbrudte forløb og skift i deres liv, og samtidig vil en lang række eksisterende og velfungerende opholdssteder og døgninstitutioner enten være nødsaget til at opføre eller, hvis det er dem muligt, blive omlagt til selvejende institutioner. Dette vil dermed kunne medføre negative konsekvenser for såvel børn og unge, kvaliteten af indsatser, antallet af pladser og sektoren som helhed. Det anbefales derfor på det kraftigste, at det også fremadrettet gives mulighed for, at Børne- og ungehjem kan drives under forskellige selskabsformer.

2.3. Kapitel 13

Overgange og skift i barnets eller den unges liv er kritiske tidspunkter, og håndteringen heraf kan have stor betydning for barnets eller den unges fremtid og videre færd. Derfor er samarbejdet mellem et eventuelt anbringelsessted og kommunen helt centralt for at sikre en god overgang for barnet og den unge, særligt ved overgangen til voksenlivet. Det er vigtigt at understrege, at dette kræver ressourcer både hos kommunen og hos det sociale tilbud, barnet eller den unge er indskrevet i, og det kræver ligeledes ressourcer, hvis en efterværnsopgave løftes i civilsamfundsregi.

Ikke alle er klar til at træde alene ud i et voksenliv, når de fylder 18 år. Det gælder anbragte unge, som det gælder unge, der bor hos deres forældre og dermed har en base. Det anbefales derfor, at den unge har ret til en indsats indtil man fylder 23. år, ligesom det bør overvejes, om der kan være behov for at åbne op for indsatser under Barnets Lov frem til det fyldte 30. år.

2.4. Kapitel 19

Det personrettede tilsyn videreføres men må forventes at få en skærpet vægt, da det faglige skøn fremadrettet tillægges større betydning. For at sikre et tæt samarbejde med anbringelsesstederne anbefales, at faglighed og ressourcer her opprioriteres.

Intentionen om, at der, for at skabe kontinuitet og stabilitet, skal deltage 2 sagsbehandlere ved to årlige tilsynssamtaler med barnet eller den unge som en del af det personrettede tilsyn er god. Men i en virkelighed, hvor der allerede i dag er stor mangel på sagsbehandlere i stort set alle kommuner, og hvor det derfor ikke er alle sagsbehandlere, der opleves at have den fornødne faglighed, kan det være svært at se, hvordan denne intention kan imødekommes, da det vil kræve langt flere socialrådgivere, end der i dag er ansat i kommunerne. Der bør derfor lægges en konkret plan i kommunerne for, hvordan dette kan imødekommes.

3. Andre bemærkninger

Et ændret børnesyn, nye processer og flere socialrådgivere tilknyttet de komplekse sager er både en stor kulturforandring i de enkelte kommuner, ligesom det vil kræve flere konkrete socialrådgiverressourcer i de enkelte kommuner. Der vil derfor være behov for en økonomisk prioritering fra politisk hold til implementering af Barnets Lov, hvis man ikke skal stå i samme udfordring med massive sagspukler, der blev oparbejdet i forbindelse ved ikrafttræden af familieretssystemet, hvor midlerne ikke fulgte de politiske intentioner. Det vil i værste fald medføre, at børn og unge, der har behov for støtte, i en længere periode vil opleve, at de får mindre støtte og i mindre grad involveres end tilfældet er i dag. Samtidig vil det kræve ressourcer til omstilling i de sociale tilbud, børn og unge visiteres til, hvilket ligeledes fordrer en økonomisk prioritering.

Det er derfor LOS' anbefaling, at loven bifølges af en række konkrete tiltag:

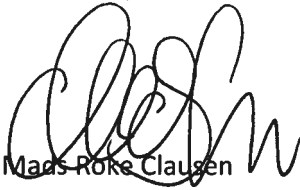
- For at sikre implementering af et ændret børnesyn samt øge den specialiserede faglige viden i kommunale forvaltninger, hvor det faglige skøn skal veje tungere, bør der afsættes ressourcer til efteruddannelse i kommunerne af socialrådgivere på det specialiserede børne- og ungeområde. Efteruddannelsen bør såvel omhandle børnesyn og børnefaglighed som øget viden om opsporing af fx misbrug og vold.
- Der bør afsættes midler til en opnormering i kommunerne, da der på en række sager skal være to sagsbehandlere for at sikre kontinuitet for børn og unge. Allerede i dag er oplevelsen, at børn kan stå uden en fast socialrådgiver, og der er derfor såvel behov for tilførsel af ressourcer som en plan for rekruttering.
- Der bør afsættes flere ressourcer til det personrettede tilsyn, der får en styrket rolle.
- Det anbefales, at der i socialtilsynet arbejdes med en specialisering af tilsynskonsulenterne, således at en høj faglighed i forhold til anbringelsesstedet er til stede. Det anbefales ligeledes, at der etableres en ensartethed de fem socialtilsyn imellem, således at der ikke som i dag opleves store forskelligheder i den måde, tilsynene såvel godkender som fører tilsyn med sociale tilbud på.
- Et nyt børnesyn og en hurtigere igangsættelse af indsatser for børn og unge må forventes at medføre et behov for nye indsatser blandt de sociale tilbud. Det anbefales derfor, at man for det første

indskriver dette i bemærkningerne til loven, ligesom det anbefales, at såvel kommuner som sociale tilbud tilføres ressourcer hertil.

- Det bemærkes, at der også på sociale tilbud vil være behov for ressourcer til at implementere nye arbejdsmetoder samt et nyt børnesyn, og dette bør afspejles den økonomi, der tilføres de sociale tilbud.

LOS håber, at ovenstående bemærkninger giver anledning til refleksioner, og jeg står selvsagt til rådighed for yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mads Røge Clausen

Direktør